

2023. gada 18. decembrī
Rīgā

Noteikumi Nr. 266

Noteikumi par tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos par prudenciālajām prasībām paredzēto izvēles iespēju piemērošanu

Piezīme.

Ar grozījumiem saskaņā ar Latvijas Bankas padomes 2024. gada . . . noteikumiem Nr. . .
(spēkā ar 01.01.2025.).

Izdoti saskaņā ar
Kredītiestāžu likuma
50. panta pirmo un otro daļu

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija regulā (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012 (turpmāk – Regula Nr. 575/2013) un Komisijas 2014. gada 10. oktobra deleģētajā regulā (ES) 2015/61, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) Nr. 575/2013 attiecībā uz likviditātes seguma prasību kredītiestādēm (turpmāk – Deleģētā regula Nr. 2015/61) paredzēto izvēles iespēju piemērošanu attiecībā uz prudenciālo prasību noteikšanu Latvijas Republikā reģistrētām kredītiestādēm, izņemot nozīmīgās uzraudzītās kredītiestādes Kredītiestāžu likuma 1. panta pirmās daļas 67. punkta izpratnē, Kredītiestāžu likuma 11.² pantā minētajām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra regulas (ES) 2019/2033 par prudenciālajām prasībām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza regulas (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 575/2013, (ES) Nr. 600/2014 un (ES) Nr. 806/2014 1. panta 2. un 5. punktā minētajām ieguldījumu brokeru sabiedrībām (turpmāk kopā – kredītiestāde).

II. Prudenciālā konsolidācija

2. Regulas Nr. 575/2013 18. panta 3. punkta piemērošanas nolūkā kredītiestāde konsolidē iestādes, finanšu iestādes vai palīgpakalpojumu uzņēmumus, lietojot pilnas konsolidācijas metodi saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem, kas ieviesti ar Komisijas 2023. gada 13. septembra regulu (ES) 2023/1803, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (EK) Nr. 1606/2002~~Komisijas 2008. gada 3. novembra regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (EK) Nr. 1606/2002~~ (turpmāk – starptautiskie grāmatvedības standarti), ja saistība izpaužas vienā no šādiem veidiem:

2.1. pastāv komercsabiedrību kopīga vadība saskaņā ar noslēgto līgumu, šo komercsabiedrību dibināšanas dokumentu vai statūtu noteikumiem;

2.2. finanšu gada laikā vismaz puse no jebkuras pārvaldes institūcijas locekļiem ir vienas un tās pašas personas.

3. Regulas Nr. 575/2013 18. panta 6. punkta piemērošanas nolūkā kredītiestāde konsolidē Regulas Nr. 575/2013 18. panta 6. punktā minētās iestādes, finanšu iestādes vai palīgpakalpojumu uzņēmumus, lietojot pilnas konsolidācijas metodi saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem.

4. Lai saņemtu atļauju kāda konsolidācijas grupas uzņēmuma neiekļaušanai konsolidācijā Regulas Nr. 575/2013 19. panta 2. punktā minēto iemeslu dēļ, kredītiestāde iesniedz Latvijas Bankai rakstveida iesniegumu, skaidrojumu un visu informāciju, kas ir nepieciešama Regulas Nr. 575/2013 19. panta 2. punkta nosacījumu izvērtēšanai. Atļauja ir spēkā līdz datumam, līdz kuram attiecīgais uzņēmums atbilst Regulas Nr. 575/2013 19. panta 2. punkta nosacījumiem.

III. Pašu kapitāls, ~~un~~ lielie riska darījumi un kapitāla prasību aprēķins

5. Kredītiestāde attiecībā uz tās būtiskas līdzdalības apmēru un būtiskas līdzdalības kopējo apmēru, kas attiecīgi atbilst Regulas Nr. 575/2013 89. panta 1. un 2. punkta prasībām, piemēro Regulas Nr. 575/2013 89. panta 3. punkta a) apakšpunkta prasības.

6. No Regulas Nr. 575/2013 395. panta 1. punktā minēto lielo riska darījumu ierobežojumiem ir atbrīvoti šādi riska darījumi:

6.1. ar Latvijas Bankas atļauju riska darījumi ar kredītiestādes mātes sabiedrību, kredītiestādes meitas sabiedrībām vai kredītiestādes mātes sabiedrības citām meitas sabiedrībām, ja minētās sabiedrības ir pakļautas konsolidētajai uzraudzībai, kurai pakļauta arī pati kredītiestāde, un to uzraudzību konsolidācijas grupas līmenī veic Latvijas Banka, citas Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts (turpmāk – dalībvalsts) uzraudzības institūcija vai ārvalsts uzraudzības institūcija tādā ārvalstī, kurā konsolidētā uzraudzība notiek saskaņā ar prasībām, kas ir līdzvērtīgas Eiropas Savienībā noteiktajām prasībām;

6.2. 80 procenti no riska darījumu ar dalībvalstu reģionālajām vai vietējām valdībām vērtības vai riska darījumu, kas nodrošināti ar dalībvalstu reģionālo vai vietējo valdību galvojumiem vai vērtspapīriem, vērtības, ja šādiem riska darījumiem saskaņā ar Regulas Nr. 575/2013 115. panta 5. punkta prasībām piemēro 20 procentu riska pakāpi;

6.3. tādas aktīvu posteņos uzrādītās prasības pret iestādēm un citi riska darījumi ar iestādēm, kas nav ieguldījumi šo iestāžu pašu kapitālā, neilgst vairāk kā līdz nākamās darbdienu beigām un nav izteikti galvenajās tirdzniecības valūtās. Kredītiestāde veido un uztur galveno tirdzniecības valūtu sarakstu, pamatojoties uz tirgus praksi un valūtu tirdzniecības statistiku;

6.4. tādas aktīvu posteņos uzrādītās prasības pret centrālajām bankām attiecīgās valsts nacionālajā valūtā, kas tiek ņemtas vērā obligāto rezervju prasības izpildes noteikšanai;

6.5. 50 procentu no 4. kopas ārpusbilances dokumentārajiem akreditīviem un no 3. kopas ārpusbilances neizmantotām kredītiespējām, kas minētas Regulas Nr. 575/2013 I pielikumā un kā sākotnējais termiņš ir līdz vienam gadam (ieskaitot) 50 procenti no vidēja vai zema riska ārpusbilances dokumentārajiem akreditīviem un no vidēja vai zema riska ārpusbilances neizmantotajām kredītiespējām, kas minētas attiecīgi Regulas Nr. 575/2013 I pielikuma 3. punkta a) apakšpunkta i) punktā un b) apakšpunkta i) punktā;

6.6. tiesību aktos pieprasītās garantijas, ko izmanto gadījumos, kad hipotekāro aizdevumu, kas tiek finansēts, emitējot hipotekārās ķīlas zīmes, piešķir hipotekārā kredīta ņēmējam pirms hipotēkas galīgās ierakstīšanas zemesgrāmatā ar noteikumu, ka šāda garantija netiek izmantota, lai mazinātu kredītrisku, aprēķinot aktīvu riska svērto vērtību;

6.7. riska darījumi tāda nodrošinājuma vai garantijas veidā, kuru mājokļu kredītiem sniedz Regulas Nr. 575/2013 201. pantā minēts atbilstošas aizsardzības devējs, kura kredītreitings atbilst vismaz zemākajai no turpmāk minētajām kredīta kvalitātes pakāpēm:

6.7.1. kredīta kvalitātes 2. pakāpei;

6.7.2. kredīta kvalitātes pakāpei, kas atbilst tās dalībvalsts centrālās valdības reitingam ārvalstu valūtā, kurā atrodas aizsardzības devēja galvenais birojs;

6.8. 80 procenti no segto obligāciju, kas atbilst Regulas Nr. 575/2013 129. panta ~~4., 3. un 6. punkta~~ prasībām, nominālvērtības;

6.9. tādas aktīvu posteņos uzrādītās prasības pret centrālajām valdībām, kuras tiek ņemtas vērā likviditātes seguma rādītāja prasības izpildes noteikšanai un ir centrālo valdību parāda vērtspapīri, kuri ir denominēti un finansēti attiecīgās valsts nacionālajā valūtā, ja šo centrālo valdību kredītnovērtējums, kuru veikusi norīkota ārējā kredītu novērtējuma institūcija, atbilst kredīta kvalitātes 3. pakāpei vai augstākai pakāpei;

6.10. riska darījumi tādas garantijas veidā, kuru oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem sniedz eksporta kredīta aģentūra, kuras kredītreitings atbilst vismaz zemākajai no turpmāk minētajām kredīta kvalitātes pakāpēm:

6.10.1. kredīta kvalitātes 2. pakāpei;

6.10.2. kredīta kvalitātes pakāpei, kas atbilst tās dalībvalsts centrālās valdības reitingam ārvalstu valūtā, kurā atrodas eksporta kredīta aģentūras galvenais birojs.

7. Lai saņemtu šo noteikumu 6.1. apakšpunktā minēto Latvijas Bankas atļauju neierobežot riska darījumus ar kredītiestādes mātes sabiedrību, kredītiestādes meitas sabiedrībām vai kredītiestādes mātes sabiedrības citām meitas sabiedrībām, ja minētās sabiedrības ir pakļautas konsolidētajai uzraudzībai, kurai pakļauta arī pati kredītiestāde, kredītiestāde iesniedz Latvijas Bankai:

7.1. rakstveida iesniegumu, kas apstiprināts kredītiestādes valdes sēdē;

7.2. vērtējumu, kas sagatavots saskaņā ar šo noteikumu pielikumā norādīto tabulu, par atbilstību šādiem kritērijiem:

7.2.1. konsolidācija tiek veikta, lietojot pilnas konsolidācijas metodi saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem;

7.2.2. kredītiestādes mātes sabiedrība, kredītiestādes meitas sabiedrības vai kredītiestādes mātes sabiedrības citas meitas sabiedrības (turpmāk arī – darījumu partneris) piemēro tādas pašas risku mērīšanas un novērtēšanas metodes un risku kontroles procedūras, kādas piemēro kredītiestāde, un to informācijas tehnoloģiju pārvaldība un sistēmas ir integrētas vai saskaņotas;

7.2.3. nepastāv vai nav paredzami nekādi būtiski praktiski vai juridiski šķēršļi, kas izriet no saistošiem nolīgumiem vai, ja darījumu partneris ir ārvalsts sabiedrība, no piemērojamajiem tiesību aktiem un kas varētu kavēt darījumu partneri savlaicīgi veikt riska darījuma atmaksu kredītiestādei, izņemot darbības atjaunošanas un noregulējuma gadījumus, kuros piemēro Kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības atjaunošanas un noregulējuma likumā paredzētos ierobežojumus;

7.2.4. riska darījumi ar kredītiestādes mātes sabiedrību, kredītiestādes meitas sabiedrībām vai kredītiestādes mātes sabiedrības citām meitas sabiedrībām (turpmāk – iekšgrupas riska darījumi) ir pamatoti ar grupas finansējuma stratēģiju un finansējuma struktūru (pozīcijām);

7.2.5. lēmuma par iekšgrupas riska darījumu apstiprināšanu pieņemšanas process individuāli un attiecīgā gadījumā prudenciālās konsolidācijas grupas līmenī ir līdzīgs procesiem, ko piemēro, lai pieņemtu lēmumu par riska darījumu ar trešajām personām apstiprināšanu;

7.2.6. risku pārvaldīšanas politikas un kontroles procedūras, informācijas tehnoloģiju sistēmas un vadības informācijas sistēma ļauj nepārtraukti pārraudzīt iekšgrupas riska darījumus, t. sk. pārbaudīt to atbilstību risku stratēģijai, individuāli un attiecīgā gadījumā prudenciālās konsolidācijas grupas līmenī, kā arī nodrošināt, ka to pārraudzība ir līdzīga riska darījumu ar trešajām personām pārraudzības procesam;

7.2.7. risku pārvaldīšanas politikas un kontroles procedūras individuāli un attiecīgā gadījumā prudenciālās konsolidācijas grupas līmenī ļauj nodrošināt, ka atbrīvojuma no Regulas Nr. 575/2013 395. panta 1. punktā minēto lielo riska darījumu ierobežojumiem izmantošanas rezultātā neradīsies koncentrācijas risks, kas pārsniedz risku stratēģijā noteikto un ir pretrunā ar iekšējiem likviditātes un likviditātes riska pārvaldīšanas principiem grupas ietvaros;

7.2.8. koncentrācijas risks, kas rodas iekšgrupas riska darījumu dēļ, ir kredītiestādes risku pārvaldīšanas sistēmas un kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa sastāvdaļa;

7.2.9. koncentrācijas riska pārvaldība atbilst grupas darbības atjaunošanas plānam;

7.3. citu papildu informāciju, ko kredītiestāde uzskata par nepieciešamu iesniegt Latvijas Bankai.

7.¹ Kredītiestāde var piešķirt riska darījumiem ar iestādēm riska pakāpes, izmantojot tādu norīkotas ārējās kredītu novērtējuma institūcijas veiktu kredītnovērtējumu, kurā ir iekļauti pieņēmumi par netiešu valdības atbalstu.

IV. Likviditāte

8. Par galvenajiem akciju indeksiem, lai noteiktu to akciju tvērumu, kuras varētu uzskatīt par 2.B līmeņa aktīviem saskaņā ar Deleģētās regulas Nr. 2015/61 12. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktu, tiek noteikti Komisijas 2016. gada 13. septembra īstenošanas regulas (ES) 2016/1646, ar ko nosaka īstenošanas tehniskos standartus attiecībā uz galvenajiem indeksiem un atzītām biržām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām (turpmāk – Regula Nr. 2016/1646) I pielikumā uzskaitītie indeksi.

9. Papildus šo noteikumu 8. punktā minētajiem indeksiem par galvenajiem akciju indeksiem, lai noteiktu to akciju tvērumu, kuras varētu uzskatīt par 2.B līmeņa aktīviem saskaņā ar Deleģētās regulas Nr. 2015/61 12. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktu, tiek noteikti šādi indeksi:

9.1. jebkurš Regulas Nr. 2016/1646 I pielikumā neiekļauts galvenais akciju indekss dalībvalstī vai ārvalstī, ko par tādu ar mērķi definēt to akciju tvērumu, kuras varētu uzskatīt par 2.B līmeņa aktīviem saskaņā ar Deleģētās regulas Nr. 2015/61 12. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktu, ir noteikusi attiecīgās dalībvalsts vai ārvalsts uzraudzības institūcija;

9.2. jebkurš Regulas Nr. 2016/1646 I pielikumā vai šo noteikumu 9.1. apakšpunktā neiekļauts galvenais akciju indekss, kurš ietver vadošos uzņēmumus attiecīgajā valstī.

10. Saskaņā ar Regulas Nr. 575/2013 428.p panta 10. punktu kredītiestāde ārpusbilances riska darījumiem, kas nav minēti Regulas Nr. 575/2013 Sestās daļas IV sadaļas 4. nodaļā, piemēro nepieciešamā stabilā finansējuma koeficientus, kas atbilst izejošās naudas plūsmas likmēm, kuras kredītiestāde piemēro saistītajiem produktiem un pakalpojumiem saskaņā ar Deleģētās regulas Nr. 2015/61 23. pantu likviditātes seguma prasības kontekstā.

11. Kredītiestāde, kurai ir piešķirta atļauja piemērot Regulas Nr. 575/2013 Sestās daļas IV sadaļas 5. nodaļā minēto vienkāršoto neto stabila finansējuma prasību, ievēro šo

noteikumu 10. punktā noteikto pieeju attiecībā uz nepieciešamā stabilā finansējuma koeficientiem ārpusbilances riska darījumiem, kas nav minēti Regulas Nr. 575/2013 Sestās daļas IV sadaļas 4. nodaļā.

12. Ja aktīvi nošķirti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija regulas (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem 11. panta 3. punktu, kā minēts Regulas Nr. 575/2013 428.q panta 2. punktā, un kredītiestāde nevar brīvi rīkoties ar šādiem aktīviem, tad aktīvus uzskata par apgrūtinātiem laikposmā, kas atbilst saistību pret kredītiestādes klientiem, uz kuriem attiecas nodalīšanas prasība, termiņam.

13. Kredītiestāde, kurai ir piešķirta atļauja piemērot Regulas Nr. 575/2013 Sestās daļas IV sadaļas 5. nodaļā minēto vienkāršoto neto stabila finansējuma prasību, ievēro šo noteikumu 12. punktā noteikto pieeju attiecībā uz nodalītu aktīvu apgrūtinājuma termiņa noteikšanu.

V. Noslēguma jautājumi

14. Atzīt par spēku zaudējušiem:

14.1. Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 20. oktobra normatīvos noteikumus Nr. 193 "Normatīvie noteikumi par Eiropas Savienības tieši piemērojamajos tiesību aktos par prudenciālajām prasībām paredzēto izvēles iespēju un pārejas periodu piemērošanu" (Latvijas Vēstnesis, 2020, Nr. 210; 2021, Nr. 111; 2022, Nr. 184);

14.2. Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 22. decembra normatīvos noteikumus Nr. 243 "Normatīvie noteikumi par konsolidācijas metodēm" (Latvijas Vēstnesis, 2021, Nr. 6; 2022, Nr. 122).

14.¹ Šo noteikumu 7.¹ punkts ir spēkā līdz 2026. gada 30. jūnijam.

15. Noteikumi stājas spēkā 2024. gada 1. janvārī.

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Latvijas Bankas prezidents

M. Kazāks

**Vērtējuma tabula par atbilstību kritērijiem atļaujas neierobežot riska darījumus
ar kredītiestādes mātes sabiedrību, kredītiestādes meitas sabiedrībām vai
kredītiestādes mātes sabiedrības citām meitas sabiedrībām, ja minētās sabiedrības
ir pakļautas konsolidētajai uzraudzībai, kurai pakļauta arī pati kredītiestāde,
saņemšanai**

Tabula

1.	Kritērijs*	
2.	Atbilstības vērtējums un tā pamatojums**	Atsauce uz vērtējumu pamatojošiem dokumentiem, t. sk. dokumenta sadaļu vai lappusi
3.		

* Kredītiestāde norāda šo noteikumu 7.2.1., 7.2.2., 7.2.3., 7.2.4., 7.2.5., 7.2.6., 7.2.7., 7.2.8. un 7.2.9. apakšpunktā minēto kritēriju, par kuru tiek veikts atbilstības vērtējums.

** Kredītiestāde izvērtē un pamato (aprakstot) atbilstību kritērijam, balstoties uz iekšējiem dokumentiem (politikām, procedūrām, pārskatiem u. c.), kā arī, ja nepieciešams, balstoties uz ārējiem dokumentiem (tiesību aktiem u. c.), piemēram, ja darījumu partneris ir ārvalsts sabiedrība.

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Latvijas Bankas prezidents

M. Kazāks